

BISERIC'A SI SCOL'A.

Fóia bisericesca, scolastica, literaria si economica

Ese o data in septemana: Duminec'a.

Pretiuul abonamentului:

Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . .	5 fl. — cr.
" " " " 1/2 anu . . .	2 " 50 "
Pentru Romani'a si strainetate pe anu . . .	7 " — "
" " " " 1/2 " . . .	3 " 50 "

Pretiuul insertiunilor:

Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu	cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte
4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.	

Corespondintiele se se adreseze Redactiune dela „BISERIC'A si SCOL'A” in Aradu, la institutul pedagogicu-teologicu, era banii la secretariatulu consistoriului romanu ortodoxu din Aradu.

Invitare de prenumeratiune

la

Biserica si Scol'a.

Fóia bisericesca, scolastica literaria si economica.

Cu 1 Ianuariu 1878. „Biserica si Scol'a” intra in alu doilea unu alu esistintiei sale.

Rugamu dara pre toti, cari dorescu se prenumere acésta foia in viitoriu, se grabésca cu insinuarea abonamintelor, pentru ca se ne scimu orientá n privinti'a esemplarielor de tiparitu.

Conditiiunile de prenumeratiune remanu totu celea in fruntea foiei, adeca:

Pentru Austro-Ungaria 5 fl. v. a. la anu; 2 fl. 50 cr. pe diumetate anu.

Pentru Romania 7 fl. v. a. la anu; 3 fl. 50 cr. v' a. pe diumetate anu.

Totodata rugamu pre dd. abonenti se noteze legibilu adresele, post'a ultima si locuintia.

Banii de prenumeratiune se se trimita la secretariatulu consistoriului din Aradu prin asemnatiuni postale.

Redactiunea.

Sinódele nóstre parochiale.

Conformu dispusetiunilor statutului organicu, in an'a lui Ianuariu ce vine, sinódele parochiale se vor intruni in sessiuni ordinare in tóte bisericile parochiale din Metropoli'a nóstra.

Intrunirea crestinilor in sinóde, pentru a-si regula trebile bisericesci si scolare este unu lucru de mare importantia in adeveru pentru biserica, si unu dreptu cardinalu alu poporului. Insa daca vom epriivi asupra trecutului si vom examina fora preocupatiune rezultatele sinodalitatii de optu ani incoci, va trebui se recunósca totu insulu catu de multu a degeneratu acésta institutiune marétia la poporulu nostru?

Ce se fia caus'a acestei positiuni triste? Ce se fia caus'a, cá poporulu nostru nici astadi nu intielege insemnatatea sinodalitatii, a constitutiunei sale bisericesci? In locu ca se vedemu o interesare potentiata pentru trebile biserice si a le scolei noi observamu indiferentismulu crescandu pe di ce merge, si numai candu e vórb'a de alegere de preoti si invetiatori scie poporulu se sondeze terenulu ce-i tinde constitutiunea bisericesca. Si Dómné in câte locuri si de câteori nu se facu celea mai mari abusuri de dreptulu electionalu! Cati preoti si invetiatori demni sunt alterati de poporu si inlocuiti cu mai pucinu demni ori dē locu nedemni. Esemplele sunt prea multe cu cari am poté ilustrá asertiunea nóstra si ele se repetiescu inca.

O practicare falsa a sinodalitatii este stricatiósa nu numai pentru biserica ei si pentru poporu, care sub pretestulu libertatii si-permite adeseori abusuri si totu felulu de fapte ne iertate. Acésta duce poporulu la ruina, si noi trebue se prevenimu pericólu de timpuriu, se damu directiunea cea sanatósa in practicarea institutiunei sinodale. — Multi credu cá constitutiunea biserice nóstre in cuprinsulu ei nu se potrivece cu starea de cultura a poporului; de aici provinu apoi complicarile si chiar relele celea multe, ce intimpinamu. Adeveratu, constitutiunea trebue mesurata dupa firea si capabilitatea poporului. Acésta insa nu ne impedece d'a aplicá constitutiunea prea laxa intre margini mai restrinse, daca pretindu interesele biserice. Noi avemu se pazimu intactu numai spiritulu institutiunei, ér formele potu variá dupa necesitate si impregiurari.

Dar se fimu sinceri numai si se ne intrebamu: óre autoritatile competente datu-si-au ele silintiele trebuintióse la timpu, pentrucu practicarea constitutiunei bisericesci se se urmeze in modu rationalu din partea poporului? Nu, cei mai multi s'au feritu chiar, d'a spune poporului drepturile ce-i le acorda statutulu organicu alu biserice, apoi candu elu de sine a venitu la cunóscerea drepturiloru sale, ér consecintia naturala, ca aceste drepturi se le in-

tieléga falsu, pentru că nime nu i-a aretat în ce se cuprind acele drepturi și cum are elu se le practice. Eca o impregiurare pentru carea sinodalitatea e reu întielésa de poporu, și în viétia noastră bisericésca nu potemu produce rezultatele și fructele dorite. În adevéru cu greu ne putemu desvatiá dela unu obicei de mai îndelungatu timp, totusi noi nu trebue se esitamu d'á-lu înlaturá candu vedemu, cumea elu are urmari daunatióse pentru societate.

Suntemu asia dicandu în ajunulu sinodeloru parochiale. Preotii cari și altmíntrea, dupa positiunea lorú sunt luminatorii poporului, trebue se lumineze poporul și asupra fiintiei sinodalitatii bisericéscii. S'a esperiatu însa că, sinodele ordinare nu numai nu se tienu cu punctualitatea receruta dar adeseori ele nici se convóca de preotii. În modulu acést'a, candu adeca nepasarea de institutiunile bisericéii isvoresece togmai dela preotii, nu e mirare daca institutiunile celea mai salutare inca degeneréza. Noi însa ne miramu, cum s'a întrelasatu supraveghiare, séu control'a din partea autoritatiloru superioare asupra activitatii a sinodeloru parochiale. Nu dicemu acést'a fara reserva. Sunt bisericii cu preotii luminati cari și-cunoscú bine positiunea și-si facu detori'a lorú, acestia nu au lipsa de controla. Dar daca voimu o îndreptare radicala și se damu directiunea potrivita în aplicarea constitutiunii bisericéscii, ingrigirea noastră trebue se fia îndreptata și asupra organelorú mai slabe. Protopresbiterii sunt cei antai chiamati a ingrigi de mersulu afaceriloru bisericéscii în cerculu lorú de jurisdictiune; pentru neregularitati ei au se iee mesuri energice, ca nu cumva din nepesarea organelorú biseric'a se sufera scaderi și daune. Va fi bine daca chiar ven. consistoriu va luá dispușetiune pentru emiterea de comisarii consistoriali, cari se cerceteze modalitatea întrunirii și cursulu sínódelorú parochiale. Acést'a o pretinde imperiosu starea de desuetudine, în care a cadiutu institutiunea sinodala în poporu.

Gradinele de prunci.

Invetiamentulu nostru poporalu întempina fara indoiéla o greutate fórté însemnata în impregiurarea aceea, că la noi vinu pruncii cu pré pucina pregătire la scóla. Referintiele de astadi ale poporului nostru și modulu lui de viétia sílescu pre mam'a romana a-si parasí mai cu seama vér'a díle întregi pe pruncii ei, și a se duce la campu, se lucre pentru castigarea celoru necesari pentru sustienere.

Pruncii romanului sub astfelu de impregiurari remanu acasa singuri fara ingrigirea și supraveghierea mamei, incredintati unui baiatu mai marisoriu, séu a vre unui betranu séu betrane, carea nu póte nici decâtu înlocuí ingrigirea mamei. Mari sunt periclele, ce potú se urmeze din acést'a parasire. Nu arare ori pruncii lasati de sine mergu la apa, unde sunt espusi a se innecá, se suie prin pomi, de unde

nu arareori cadu, și se periclitéza în un'a séu în alta parte a corpului, mananca póme necópte, și astfel si-atragu o multime de bóle, a caroru consecintia e pré adesea mórtea, etc. Aceste pericle se ivescu noi, durere, atâtú de desu, încátu toti le cunóscem și prin urmare nu mai este nici o necesitate de înmuntare. Acést'a nengrigire mai are apoi și aceea parte, că pruncii remanendu acasa singuri, nu este menea în giurulu lorú, carele se-ii împartasiésca binefacerile educatiunei de casa.

Candu vinu la scóla apoi astfelu de prunci, în vetiatoriulu este silitu a suplini mai antaiu aceea ce a neglesu cas'a parintésca, a repará unele scaderi în privinti'a moravuriloru rele, ce si-le au castigat astfelu de prunci parasiti, și asia pre langa cea mare bunavointia scóla nu este în stare a produce rezultatele asteptate.

Singurulú medilocu pentru delaturarea acestu reu sunt gradinile de prunci, introduse astai fa mai în tóte partile și recunoscute de celu mai acelu modatu medilocu de a înlocuí și suplini educatiunea de casa. Pedagogulu, care a esitu în lume pentru prim'a data cu acést'a ideia este Fridederic Froebel. Motivulu, carele l'a îndemnatu pre desuslu a o concepe a fost însemnatarea cea mare ce o are pentru desvoltarea omenimei educatiunii pruncilorú mici, a pruncilorú, cari inca nu umbla la scóla și influinti'a cea binefacatória pentru scóla în a desvoltarei cu planu a puteriloru pruncilorú mai înainte de ce au ajunsu etatea de scóla.

Gradin'a de prunci sta în directa contradicere un'a din ideile principali ale lui Pestalozzi. Acést'a încrede numai mamei ingrigirea ce o produce Froebel gradinei de prunci. Esperienti'a însa dovedesce pre deplinu, că în acést'a privintia Froebel a desvoltatu o ideia multu mai buna și mai salutară decâtu Pestalozzi. Froebel nu a tientiutú nici decâtu a detrage pre pruncu de sub ingrigirea casei parintéscii; ci intentiunea lui a fost îndreptata numai într-unu colo, ca gradin'a de prunci se suplinésca și se îndrepteze unele defecte, ce s'ar aretá în educatiunea casei parintéscii. Pruncii (pana la etatea de scóla) cari în urm'a unei séu altei întemplári nu potú gusta în cas'a parintésca ingrigirea unei mame bune, se adu acést'a ingrigire în gradin'a de prunci, ér pentru cari traiescu acasa în impregiurári favorabile, se usuieze gradin'a de prunci oficiulu mamei, și se-ii înduca într'unu cercu de viétia mai mare. Gradin'a de prunci se dea ocașiune pruncului a esí din cerculu restrensu alu familiei, și se între în legatura și în comunicatiune cu semenii sei, cuscópu ca inca de acur se se deprinda a lucrá și vietui cu acei'a, cu care va fi chiamatu a petrece în viétia. Dar se audimú a dice fundatoriulu însusi în privinti'a institutiunii ce se cepute de elu. „Gradin'a de prunci, se esprimá în anulú 1843, nuare nu mai de a supra veghiá pre prunci; ci ea are missiunea de a dá pruncului un'a ajunsu inca etatea de scóla ocupatiune corespun-

dietoria amesuratu naturei si etatii sale, a-i eserciã sensurile, a-i ocupã spiritulu, ce se afla in desceptare, a-lu face cunoscutu cu natur'a si cu omenimea, si mai cu seama a-i dã o directiune buna in desvoltarea inimei, a o face pre acest'a fundamentulu si isvorulu vietii intregi, si a o aduce in armonia cu fiint'a sa insasi“.

Medilócele principali, prin care lucra gradin'a de prunci la desvoltarea lor sunt: jocuri regulate mai cu sãma acompaniate de cantare, exercitii in desennu si in formarea de figuri plastice, invetiarea unor versuri de cuprinsu religiosu-moralu, inducerea prunciloru in observarea obiectelor mai insemnate din tóte cele trei remne ale naturii, formarea unor desteritãti mai cu seama prin lucrarea de feliurite figuri de chartia etc.

La inceputu ideii a lui Froebel a intempinat mari greutãti, lui i s'a facutu adeca imputerea nemeritata. cã elu prin institutiunea sa voiesce a se face propagatoriu de socialismu si ateismu, din care cauza in anulu 1851 gradinile de prunci au fostu oprite prin o ordinatiune a ministrului Raumer. La dispretiulu acestei institutiuni salutare a contribuitu mai cu seama urmatóarele done impregiurãri, si anume: s'a intemplatu pre de o parte, cã in fruntea gradiniloru de prunci in multe locuri se aflau ómeni, cãro-r'a le lipsiã preceperea si tactulu necesariu pentru conducere, ér pre de alta parte autoriulu insusi desvóltã indei'a intr'o teoria fórtre grea, din care cauza i se imputã, cã elu pretinde o desvóltare prematura a omului.

Cu tóte acestea vocea unor pedagogi de renume, si mai cu seama a lui Diesterveg eliberã acestã ideia de prejudetiele; ce le avea lumea asupra ei la inceputu, si astadi se afla gradini de prunci in fórtre multe pãrti, si iau dimensiuni totu mai mari; ba in unele orasie sunt si institute, in cari se pregãtescu individii, cari voiescu se conduca astfelu de gradini de prunci.

Nu este de lipsa a discutã multu despre necesitatea urgenta de a se infientiã sí la noi astfelu de gradini de prunci, pentru cã acest'a ni o dictéza in modu imperativu ocupatiunea si modulu de viétia alu tieranului romanu; si daca ele se privescu ca unu ce neaperatu de trebuintia pentru pruncii dela orasie, unde mam'a petrece mai multu acasa: atunci la noi, unde mam'a romana este silita dupa impregiurãrile, in cari traiescu a-si parasi pruncii dile intregi, acestã institutiune este unu lucru indispensabilu. Acestã institutiune de mare folosu pentru noi nu recere incordari atãtu de grozave, ea se póte desvóltã cu incetulu.

De o cam data ar fi de ajunsu a se arangia, o astfelu de gradina, sãu s'ar puté intrebuintiã de locu de intrunire chiar gradin'a si edificiulu scólei poporali in timpulu ferieloru scolastice, candu este la noi mai cu seama timpulu, in carele mam'a este silita a-si parasi pruncii, si a-ii lasã singuri sãu numai sub o ingrigire fórtre slaba. Conducerea si in-

grigirea de prunci s'ar puté incede acum la inceputu unor femei si cu mai pucina pregatire, si prin urmare si cu mai pucine pretensiuni. In modulu acest'a amu puté creã usioru o institutiune, care ne ar puté face barem acelu servitiu, cã ne ar scapã pruncii mici de multele bóle, ce graséza intre ei mai eu seama din mancarea pómelor necópte in timpu de véra, si amu avé unu locu, unde s'ar puté deprinde inca de mici la ordine.

Cãtu de frumosu si de salutaru ar fi, candu mam'a romana ar avé unde si-duce pruncii sei, candu este silita se mérga la campu. Ea ar scí in casulu acest'a, cã pruncii sei sunt predati unei bune ingrigiri, si nu ar lucrã totu cu cugetulu acasa si cu fric'a, cã cine scie ce li s'a pututu intemplã acasa in absentia ei; ér pruncii aru fi ingrigiti si s'aru puté folosi inca mai nainte de a fi ajunsu etatea de scóla de binefacerile unei educatiuni condusa de unu planu acomodatu naturei lor.

Este destulu de reu si daunatiosu pentru noi, cã nu s'a creatu poporului nostru acestã institutiune inca de mai nainte. Nu ar' fi dara nici decãtu bine pentru noi a nu o creã si a nu a pune in viétia nici acum. Invetiamentulu nostru poporalu numai atunci va puté se obtiena fructele dorite, daca se va aduce in legatura si se va conformã intru tóte principieloru moderne ale educatiunei. Fara acestã institutiune scóla nóstra poporala nu va puté produce aceea, ce producu scólele altoru confessiuni si natiuni. In educatiune este de siguru unu lucru de mare importantia directiunea ce i se da pruncului mai nainte de ce vine in scóla. Acestã etate nu este nici decãtu de desconsideratu, pentruca acestã etate cruda este momentulu celu mai oportunu spre a deprinde pre ómu la ordine, a-i pune basa la desvoltarea inimei si a caracterului.

Atragemu deci atentiunea tuturor autoritatiloru nóstre scolari, si mai cu seama a consistorieloru nóstre asupra acestei institutiuni, le rugãmu a-si indreptã atentiunea asupra ei, si nu ne indoimu nici decãtu, cã daca si-voru luã caus'a la inima, voru aflã destule cãi si medilóce, prin cari se póta creã si sustiené in totu loculu gradini de prunci. Unde este vointia firma, acolo medilócele de regula se afla fara mari greutãti si sacraficie.

Romanii din Dobrogea.

XI, Scolele romane si Episcopi'a romana in Dobrogea.

Dupe ce, eu subscrisulu, cu ocasiunea caletoriei mele prin Turcia européna (1870—1875), spre a cercetã pe Romanii locuitori acolo si starea vietuiri lor a o cunósce; unde in provinci'a Dobrogea gasii 72 comune romane, pe care tóte, in unulu din articlii precedinti din acestã fóie, le specificai cu numele, aratandu-le si numerulu familielor ce cuprinde fia-care din aceste 72 comune; — ér in pregiurulu Vidinului aflai alte 64 comune, peste totu 136 comune in Dobrogea si Bulgaria, mai tóte aceste comune curatu romane, unde sunt câte pucini Bulgari amestecati cu

Romanii; si din aceste 136 comune romane, unele sunt foarte mari si populate, de 200, 300, pana si de 600 familii romane una, cum este Turtucaia, peste ap'a de Oltenitia, comuna de 625 familii, din care 565 sunt curatu romane, si numai 60 familii bulgari; alte natiuni acolo nu sunt. — Romanii din Dobrogea sunt foarte lucratori, ocupandu-se cu totu felulu de intreprinderi, avendu si pamentu bunu si indestulu, ei dupa imprejurarile locului toate necesarele le au, vite si alte averi materiale, fiindu cu toate multumiti, numai una le lipsesce, nutrimentulu spiritului si celu intelectualu, ei pre acest'a nu-lu au, care-lu da numai scól'a. Si asia dar eu gasii pe bietii frati nostri Romani din Turcia ca ei scóle nationale prin comunele lor n'au, asia încatu copii lor, din lips'a de scóle, cresc cu vitele, fara nici o instructiune si, candu sunt mari, devinu toti numai servitori de josu si ordinari altora nationalitati, cari totu sunt mai destepti de câtu Romanii, si caus'a, ca Romanii, cari din firea lor sunt destulu de destepti, dar lipsindu-le scól'a, si neinvetiandu nimica in copilarie, candu se facu mari, totu nimica știu, prin urmare dar, ei crescandu mari, nu sunt buni de nimica.

Trist'a acésta stare a acelor frati romani din Dobrogea vedind'o, solicitaui o autorizatiune pentru Dobrogea de la celu de atunci bunu pasia in Dobrogea, Ismail Beiu, de a putea fi acolo dascalu romanescu, cum am fostu si in Romania pe care o si obtieniu; si asia eu cu acea arma intaritu, in calitate de directoru de a putea organiza scóle primare prin comunele romane din Dobrogea, pe care ordinatiune (buiuruldu) mutesarifulu meu o impartasi si respectivilor caimacani (prefecti) de prin districte. Eu dar cu acésta putere investitu, organizai 21 scóle romane, incependu cu cea din orasiulu Tulcea si anume:

1. In capital'a Tulcea, unde sunt 460 fam. romane.
2. In comuna Niculitelu, cu 168 fam. rom.
3. In com. Isaceea, cu 186 fam. rom.
4. In orasiulu Hirsova, (Vóros) cu 260 fam. rom.
5. In com. Groapa Ciobanului cu 136 fam. rom.
6. In com. Garliciu, cu 125 fam. rom.
7. In com. Daienii, cu 315 fam. rom.
8. In com. Ostrovu, cu 105 fam. rom.
9. In com. Topatu, cu 225 fam. rom.
10. In orasiulu Macin cu 360 fam. rom.
11. In comun'a Grecii cu 185 fam. rom.
12. In comun'a Fontana Nedeli séu Satu-nou, 150 fam. rom.
13. In com. Turcoaia cu 155 fam. rom.
14. In com. Jijila, cu 110 fam. rom.
15. In com. Picineaga, cu 125 fam. rom.
16. In com. Arzaclau, cu 98 fam. rom.
17. In com. Pisica, cu 95 fam. rom.
18. In com. Garbanu, cu 94 fam. rom.
19. In com. Vacareanii, cu 285 fam. rom.
20. In com. Luncavitia, cu 250 fam. rom.
21. In com. Rachieriu, cu 60 fam. rom.

Toti noui institutori din aceste 21 scóle romane indata cu a loru numire si intarire in a loru functiune de profesori, fura retribuiti câtiva ani cu câte 200 lei (doue lire) turcesci pe luna, banii dati de la conaculu fie-carii districtu, salariulu decretatu de bunulu de atunci Pasa Ismail Beiu, efectuatu de directorulu scóloru romane de atunci pe acolo, Nifon Balasiescu. — Acum firesce ca acea leafa de institutori pentru acele scóle nu mai exista, ea va trebui de nou creata, totu de unu asemenea barbatu, pentru scólele ce ér din nou vor trebui a se crea pe acolo.

Cu acea ocaziune atunci, directorulu scolasticu Nifon Balasiescu, ar fi pututu infintia nu numai aceste 21 de scóle, ci in toate comunele romane din Dobrogea, câte una, daca cartile didactice (Abecedariile) nu i-ar fi lipsitu, căci numai atunci pentru copii din acelea 21 scóle avea trebu-

intia de aproape 3000 esemplare; toti dascalii cartile pentru scóle le cereau de la directorulu, si acest'a n'avea de unde se le dea ca p'acolo nici tipografii nici librarii nu sunt si din caus'a lipsei de aceste carti, fu silitu se inceta provisoriu din acésta frumoasa misiune de a organiza scóle romane in Dobrogea.

Acum insa este neaparata trebuintia de infintia unei scóle bune romane in orasiulu Macinu, locu peste Dunare de Braila, orasiu mare, care cade tocmai in centru comunelor romane din Dobrogea. In Macinu intre altele nationalitati (turci, bulgari, romani), sunt 360 familii romane, ér bulgari numai vr'o 55 familii.

Romanii din Macinu, ómeni foarte vrednici, si activi vreau in multe se imite pe fratii lor vecini din Braila si Galati. Ei acum de vr'o 3—4 ani si-facura o biserica minimeua romanésca, separata de cea bulgara, si acum de un anu ridicara si o scóla érași noua, foarte mare si frumoasa in care potu incapea 350 scolari. — Ba acestu locu frumosu (Macinul), pentru positiunea lui comoda este alesu si destinat de cele 72 comune romane din Dobrogea spre a fi resiedinta a unei Episcopii noue romane (episcopi'a romana din Dobrogea), care lucru doritu de toti Romanii, de-aici infintia aici o episcopia romanésca, fu din inima salutata si firesce mai antai dupa datorita incunoscintiati si cererii de la prea fericitul patriarhu alu Constantinopolei, pentru care prea fericirea sa, cu totu santitulu seu Sinodu in 18 Octombrie 1874, si-dede aprobarea si archipastoreasca sa bi locu cuventare, prescriindu si formele ce trebuie se se faca in acésta privintia. — Totu asemenea si Inaltu prea santiu sa arhiepiscopulu si metropolitulu Calinicu, Primatulu Episcopiei maniei; rugatu fiindu de romanii din Dobrogea, ca in acésta privintia se le stea intr'ajutoru, si Prea Santia Sa grabi se si bucurosu si-dede inaltulu seu archipastorescu consimimentu promitiendu in mai multe rânduri, totu putincios ei seu concursu la unu asia de frumosu si laudabilu actiune giosu-nationalu.

XII. Scól'a centrala din Macinu.

Dar acum, se lasamu episcopi'a romanésca din Dobrogea pentru alta data, si fiind-că localulu celu frumosu, si n'atiosu si comodu pentru scól'a romana cea prin indemntru bravilor frati romani din orasiulu Macinu facuta, dicu se fiind-că localulu acelei frumoase scóle este deja gata, ne va tatea reclama neintardiata, ca intr'ensulu se se deschida scóla frumoasa romana, care, fiind-că orasiulu Macinu este situatu tocmai in mijloculu Dobrogei, in malulu dreptu tie Dunarei, aproape, peste apa de frumoasele nostre orasie merciale Braila si Galatiulu, unde vecinatatea acestor locu se regulate precum si drumulu de feru, acelorora roesti pôte inlesni multe necesitati, care in alte parti nu se pot afla: de unde urméza, ca acésta scóla din Macinu finos bine organizata intr'unu chipu si cu o programa buna, pe cu totulu alt-felu, in modu mai practic, dodata nu sunt programele scóloru romane din Romania, ast-felu scóla nostra romana din Macinu, in proportiune cu cele de aici va avea trebuintia de pucine cheltuieli, si folosulu ei va dá, va fi foarte mare. Intr'ensa se va invetia multa timpu scurtu, dar in modu practic; se vor invetia nu cele neaparatu trebuintiose si asia acésta scóla romana din Macinu este destinata ca in 2—3 ani se devina scóla centrala, in care unii tineri scolari romani din tota Dobrogea adunati, acestia dupa ce vor trece invetiaturile din primare, intr'o sectiune, separata cu doue clase (doua vor mai invetia, si urmatóarele: 1) unu cursu scurtu pedagogia si metodica, 2) unu catechismu mai maric, scurta pastoralu, o prescurtare de istoria bisericesca, surile bisericesci si tipiculu pe care sciintie, acesti scolari terminandu-le vom putea forma dintr'ensii, pe unii institutori de scóle satesci; ér pe altii candidati de preotiei

locurile unde va cere trebuința, prin comunele romane din Dobrogea, scapându cu chipul acest'a de afurisitul obiceiului, de a face preoți pe toți carciunarii bancrotati, pe toate slugile cele rele, ce au fugitu ori au fost alungati de la tarilele stapanilor sei, ca oameni de totu stricati, si dupa câte-va septemani, totu acei stapani, locuitori in sate, se pomenea cu slug'a loru celu departatu de la densii de reu, că le vine popa, se le binecuvinteze casele, se le boteze si se le cunune copii, ăr ei acum se-lu plătesca cu cătu va cere, si cu totii se-i sarute man'a, ca la unu santu si duhovnicescu parinte. Noi dar prin această scôla centrala vom profită foarte multu, pe care speramu că ne va ajutâ Ddieu si fratii nostrii cei buni, romanii din Romania libera, se o infintiamu; dar mai cu deosebire speranti'a noastră cea mare si potu se dicu secura, e d. G. Chitiu actualulu ministru instructiunei publice carele cercandu ca cum ar putea acestor lor frati ai nostrii in această lipsa se-i ajute, patrioticulu se doru vedu că caută a-lu si pune in lucrare, căci pana acum de unu anu de dile încôce, din sumele ce totu dumnealui le alocase in budgetu, anume pentru scôlele romane din Turcia, a si facutu subventiuni la cinci scôle între acei romani din Turcia; si anume: una, scôlei primitive a romane din Tulcea, care organizata si deschisa de subscri-sulu la anul 1870, Augustu 16., acum daca acestu ajutoru de d. ministru G. Chitiu nu i se facea, n'avea cu ce se mai sustiena. Apoi a mai facutu si alte subventiuni, la patru scôle, dintre romanii din Macedonia. — Intr'acestu zelosu barbatu dicu sperămu, că ca unu bunu si adevratu romanu ce este, si carele cunoscce si neaparat'a noastră trebuin-tia, dupa cum a ajutat pe altele si celea prea multu de spusu a mai face, ne va ajutâ si scôl'a noastră din Macinu, a caria scopu si destinatiune este, ca ea, ca scôla centrala se respandisca lumin'a, cultur'a si invetiatur'a între toti romanii din Dobrogea. Si atunci in Macinu am avea fericire-rea pentru prim'a ôra a fundâ o „Scôla centrala romana“ scôla practica, unica in felulu seu, care tot-d'odata ar servi 1) si de scôla primara pentru copii, ce vor voi se invetie pucina carte, pentru usulu socialu, bine a citi, corectu a scrie, unu calculu necesaru spre a-si putea țienea socote-lile negutiatoresci, — 2) si de unu micu seminaru pentru viitorii preoti romani in Dobrogea, lucru care pana acum s'a fostu. 3) si de unu pedagogiu seu scôla normala, pen-tru formarea institutoriloru romani la scôlele romane ce au cu, se se infintieze in comunele romane din Dobrogea. Acest'a ce va fi, dicu, o scôla modelu, care aseminea ei, astadi, nu idă numai in tóta Turcia, dar in felulu acest'a, nici in Roma-nia libera nu esista; (precum si o episcopia romanésca in tîer'a turcésca). Necesitatea acestoru doue institute funda-mentale si *per excellentiam* nationale romane, (scôla si epis-copia romanésca in Macin), pentru romanii din Dobrogea, este atâtu de simțita, si infintierea loru atâtu de dorita, si reclamata, încâtu fara de densele, limb'a si caracterulu nostru nationalu romanu, in Turcia sunt amenintiate a se a, perde.

Nifon Balasiescu.

Vechiu profesoru de teologia, si acum
directoru scoleloru romane in Turcia.

Predica la Nascerea Domnului.

„Nascerea la Cristóse Dum-
nedieulu nostru: resarită
lumei lumin'a cunoscintiei“.

I. A. Daca s'a cuvenitu candu-va, astadi se cuvine intru adeveru se cantamu: „mantuire a tramisu Dom-nulu poporului seu“, căci éta s'a implinitu profeti'a: „Dumnedieu dise: se fia lumina, si fî lumina“ (I. Moise I. 3.) Aceea lumina, care este comuna la tóta

lumea, si pentru care se bucura astadi milióne de crestini mici, mari, teneri, betrani, seraci si avuti. Da! căci astadi s'a nascutu acel'a, pre carele „multi profeti si impe-rati au voitu se-lu véda, si nu l'au vediutu“ (Luc. X. 24.)

Si cu totu dreptulu I. Asc! au doritu se-lu véda, căci triste timpuri erau nainte de venirea Domnului nostru Isus Cristosu in lume.

Omulu a voitu se créda, insa singuru nu sciá, că ce, cui si cum? Se inchină idolului cioplitu de mani omenesci, jertfă jertfa de sange. . . . Dar indesiertu! Sufletulu lui nu eră multiumitu, si asia se aruncă d'intrunu pacatu in-tr'altulu. Atunci dise Ddieu: „se fia lumina!“ adeca lumin'a, ce ni-o vestesce s. maic'a noastră biserica in tro-pariulu dilei de astadi: „Nascerea ta Cristóse Dum-nedieulu nostru: resarită a lunei lumin'a cunoscintiei“.

Cu adevratu, Cristosu s'a nascutu, a invetiatu, a datu esemple, a facutu semne si minuni, a moritu pentru drep-tate si „fî lumina“. In pucine cuvinte impuse invetia-ceiloru lui, a pus bas'a, la cea ce omenimea invetia de mii de ani, si va invetiá in veci si prin acest'a a asigurat luminarea omenimei, intru care si noi ca fiii parintelui celui ceres cu avemu dotorintia se progressamu.

* * *

Nainte de tôte se ne intrebamu dara, că ce pricepemu noi sub luminare? Sub luminare pricepemu starea de cul-tura, in care omulu încéta d'a mai orbecă in intunereculu mintii, încéta cu prejudetiulu, cunósce amagirea si desier-tatiunea lunei acesteia, deschilinesce binele de reu, strica-tiunea si folosulu; cunósce calea ce duce la viétia si perire si tôte silintiele sale si-le indrépta catra perfectiune si bi-nele comunu. Pentru luminare s'au luptatu si se lupta omenii candu cu folos, candu fora dar nici odata nimicibi nu au fostu omenii de bine! Si tôte bunetatile dela cari speramu starea acest'a, sunt radiele pré calduróse a stelei de la resaritu. O! si noi, cari suntemu petrunci de ele, cu du-rere trebuie se recugetamu, că preste pucinu dupa nas-cerea lui Cristosu s'a aflatu omeni cari si-a datu silinti'a spre a impedeć luminarea omenimei si cari credeau a ascunde „lumin'a sub obrocu“ ardiendu si torturandu pre eroii crestinatatii. Dar s'a insielatu! „Ochii lui (Dumnedieu) a fostu précurati, ca se véda reulu, si la reutate n'a mai potutu cantă“. In locurile de perdiare a redicatu altarie ca naintea celor'a sè se inchine mai multe milióne sórelui dreptatii; si éta că d'atunci pana astadi „Biserica lui Dumnedieu“ infloresce ca o societate de adevrata lumina si cultura. O si eu sum convinsu I. Cr! că dreptatea si adevrulu nu pierde; si in calea perfectiunei omenimei nimicu nu póte resiste, căci „vai de ceice reulu dicu bunu, si binelui reu si facu lumin'a intru intunerecu vai de cei ce suntu intie-lepti in ochiiloru, si cu minti numai in pa-rerea loru.“ (Isaia V. 20. 21.)

Dupa cumu vediuramu, prin venirea Domnului no-stru Isus Cristosu in lume s'a asigurat luminarea omeni-mei; căci „totu ce e nascutu de la Dumnedieu, invinge lumea.“ (I. Ioanu V. 4.) De acea nici noue nu ni este iertatu se privimu cu nepesare, că ce facu altii. Noi inca trebuie se ne luminamu, se castigamu adeca lu-min'a cunoscintiei — invetiatur'a, prin care se ajungemu la mai multa fericire, din ce avemu astadi aici pre pamentu si din ce amu poté avé din colo de mormentu; pentru-că se-mi credeti lubitiloru! că precumu omulu neluminatu este nefericitu in viétia acest'a pamentésca: asia póte fi

nefericitu — în urmarea faptelor sale dintru întunerecu — în viața vecinica; căci „vai de cei cereuluiu dicu bunu, si binelui reu.“ (Isaia).

Ci veti întreba pôte: că ce am pôte face se avemu odata si noi lumin'a cunoscintiei? Multe! „Destoinicia'n noastră este de la Dumnedieu, care ni-a si facutu destoinicia a fi servi ai asiediamen-tului nou.“ (II. Cor. III, 6.) Se facemu asia, precumu ni-a invetiatu marele pastoriu a bisericei noastre, se notamu cu unde, adeca, cu timpul! Ceea ce implinindu, am facutu totu, ce ascépta astadi de la noi biserica si scóla, natiunea si famili'a; cu unu cuventu întrega societate ome-nésca.

Nainte dar iub. poporu romanescu, daca voiti se iesiti din întunerecu la lumina! Aparatele de lumina sunt gata, numai se le aprindeti în inimile vóstre. Ici e biserica in a careia bratie ne incepemu si sfersimu. Se facemu dar totu ce se recere spre bunastarea si inflorirea ei. „Fà bine intru bunavointia ta sionului“ asia ne indemna Ps. Davidu la c. 51, 20.

Langa biserica e scóla in care se pregatesce lumina-rea tenerimei, adeca se castiga lumin'a cunoscintiei, lumin'a mintii, prin care se devenimu la mai multa fericire din ce avemu astadi. „Parintiloru nu intaritati pre fii vostri spre mania, ci cresceti in invetiatura si indreptarea Domnului.“ Deci „socotiti se nu smintiti pre vre-unulu dintre acesti mai mici.“ (Mat. XVII. 10.)

Colo e natiunea! „Sene imbarbatamu pentru poporul nostru si pentru cetatile Dumnedieului nostru, si Dumnedieu se faca ce vafi bine in ochii lui!“ (II. Sam. X, 12.) se fimu credintiosi catra interesele ei „si Dumnedieu va fii scapare poporului seu.“ (Ioilu III, 16.)

O Dumnedieule! dara câtii sunt eschisi si lipsiti de la bunetatile Tale! Fratiloru! acést'a a lasatu Ddieu pentru ca se facemu bine cu cei seraci „căci Dumnedieu iub-esce pre datatoriulu voiosu“ (II. Cor. IX, 7.) „Fericitu celuce ia aminte celui seracu“ (Ps. D.) Si cel'a ce va adepá pre vre unulu dintr'a-cesti mici numai cu unu paharu de aparece.“ (Mat. X. 42.)

Deci cine vre sè se luminedie, se urmedie celoru indegetate pe scurtu de mine, ce se cuprindu în interesarea de biserica, scóla, natiune si familia; căci atunci Cristosu cu lumin'a lui cea Ddieasca va luminá si cu caldur'a cea Ddieasca va incaldí. Apropiati-ve dar catra densulu si se vor luminá fetiele vóstre si nu ve veti rusiná. Aminu.

Ios. Ardeleanu.

preotu.

Diverse.

(† **Necrologu.**) Neacsia Ioanu Comsia nascuta Danu ca socia, Nicolae Comsia parochu si Ana I. Dobre nasc. Comsia ca frati, precumu si numerosi nepoti si nepóte cu inima franta de durere facu cunoscutu, cumca multu iubitu-lu loru sociu, frate si unchiu **Ioanu Comsia**, pa-rochu gr. or. in Zernescei, in etate de 53 ani, in alu 29-lea alu fericitei casatorii, in alu 27-lea alu serviciului biserice-scu, — dupa unu morbu indelungatu in urm'a unui de-fectu organicu de inima, prevediutu cu ss. Taine si-dete nobilulu seu sufletu in manile Creatorului adi la 3 ore d. p. in 6/18. Decembre a. c. Osamintele repausatului se voru astruca in 10/22. Dec. 1877. la 10 ore a. p. in cimiterulu bisericeii St. Nicolae in Zernescei. Fie-i tierina usióra si me-

moria neuitata. — NB. Impartasindu si noi condolinu pentru mórtea prea demnului parochu Ioanu Comsia fostulu odinora con-servitoriu la acelasi altariu cu Pre-santia Sa Episcopulu actualu alu diecesei Aradului, insa namu cá elu a lasatu tóta averea sa pentru scopuri filantropice bisericesci si scolare, depunendu literile fundatiunii in manile fericitului Metropolitu Andrei Siaguna.

(-) **Oferte generóse** pentru acoperirea trebuintielor despalumneului dela institutul pedagogicu din locu, au incumert dela crestinii locuitori in comun'a Cuvinu, precum urmécánii Teodosiu Motiu, parochu 2 fl; Vincentiu Ioanovociu parochu 2 fl; Vasiliu Sirbu, jude 1 fl; Nic'a Siclovanu 20 cr; Geopalsagiu Siclovanu 40 cr; Ioti'a Breteanu 60 cr; Dimitrie Vanatr'o 1 fl; Nicolae Iosi'a 20 cr; Flore Stoin'a 20 cr; Ioanu Dancu 40 cr; Georgiu Dabu 30 cr; Ioti'a Romanu 30 cr; Nic'a Bradinu 20 cr; Ioti'a Sangiordianu 20 cr; Savaciile Lele 6 cr; Georgiu Boanfa 20 cr; Petru Grecu 20 cr; Inéza mitrie Semenascu 20 cr; Mari'a Grecu 20 cr; Dimitriada Ostoia 20 cr; Gaorgiu Tripa 20 cr; Nica Cicireanu 40 cr; Roza Motiu 50 cr; Teodoru Tempeanu 60 cr; Avramu Pule, cariu 50 cr; Dana Georgiu 20 cr; Vasiliu Bradinu 1 fl; Georgiu Ostoi'a 40 cr; Gavrilu Iosia 20 cr; Nicolae Vretru sandanu 33 cr; Mariuti'a Crisanu 20 cr; Vilmos Prodan 40 cr; Petru Setulca 20 cr; Giulia Stefanescu 20 cr; Miaru Sirbu 20 cr; Toma Bradinu 10 cr; Vasiliu Vancu 20 cr; Cavasi Silviu Papu 50 cr. de totu: 16 fl. 39 cr.

— (Bibliografia.) „*Istoria Romanilor sub Michai-Viteazulu*, urmata de scrieri diverse, de Nicolae Balcescu, tiparita in urmarea decisiunii societatii academice romane si insocita de o precuventare si note de A. I. Odobescu. Unu volum de 678 pagine, cu figura lui Michai Viteazulu Pretiulu 4 lei.

— **Resbetulu.** Din repórtele oficiale despre cadenie Plevnei se constata cá Osman Pasia in adeveru a cadutu prin ali-neriu in manile Romanilor. Pe candu adeca Osman pasescu capetase rana in lupta, unu oficiaru superioru turcu se sim-tenta si ceru a vorbi cu comandantele din acea parte. Cán un-dusu inaintea colonelului romanu Cerchezu, oficiaru lu turtu declará cá este trimisu de Osmanu, care se afla ranitu in ma-tr'o casa din apropiare si dorea a se intielege in privinta lu so-rteii trupelor sale. Colonelulu Cerchezu, insocitu de colonelul neliu Arion, Berendei si mai multi oficiari, merse la locu scrip-tur indicatu, unde gasi pe Osman pasia ranitu, incungiuratu cu mai multi pasi comandanti, care i declará cá se considau ca prinsonieru impreuna cu armat'a sa. In convorbirea ajoru au avutu militarii romani cu Osman Pasia, acést'a din unu r-se fi disu intr'altele: „Romanii sunt in adeveru unu popor micu, dar plinu de viteză si de politetia“.

□ **Ceremoniile la inmormentarea papei.** Creden-tu a responde la curiositatea publicului, descriindu ceremoniile ce se facu la inmormentarea unui Papa, ceremoniile in-lu asta-di difera in câte-va puncte din cauza cá Papa nu are puterea de suveranu lumescu. Indata ce móre Santu Parinte, cambelanulu si administratorulu santului scaunu, ca-acum este cardinalulu Pecci, se imbraca in costumulu de letu de doliu, si insocitu de tribunalulu apostolicu cleru, se duce in apartamentele papale, mai anteiu in mer'a mortului unde rugatorii ¹⁾ de la Santulu Petre, clinati pe branci, se roga cu glasu tare si veghiaza cadu-rulu, a carui fatia este acoperita cu unu velu violetu. Căci ro-belanul cu suit'a sa cadu in genunchi inaintea mortului, dupa ce elu rostesc o ruga, ordona se se radice velu. Apoi bate de trei ori cu unu ciocanelu de argintu pe fruntea mortului, lu-chiama de trei ori pe nume, si in urma adreseza catre cei presinti cu cuvintele: „Papa vere mortu est!“ (Papa intr'adeveru, a muritu!) Dupa ruga „De profundis“, cambelanulu stropesc cadavrulu cu apa santita.

¹⁾ Calugari, cari au misia d'a se ruga pentru mortulu.

maiestruului camerei papale pune inelul pescarului ¹⁾ in gegetul cambelanului, inelu care a doua di are se se rupa adunarea generala. Notariulu apostolicu alu camerei ci-cesca in genunchi procesulu verbalu, care constata mórtea pontificelui si predarea inelului catra cambelanu. Apoi inscintieza secretariatulu statului directu pe guvernulu italianu espre mórtea Papei. Cambelanulu si suit'a sa esu din cam-er'a mortului, si rugatorii cari sunt din ordinulu Francis-aniloru incepu a spalá cadavrulu cu apa parfumata: an-siulu chirurgu (l'archistro) si spitierulu palatului spinteca si alsaméza cadavrulu. Meruntaiele le balsaméza si le pune intr'o urna sigilata care se depune in biseric'a Santului Pe-tru de la Vaticanu. Rugatorii imbraca apoi cadavrulu si ilu asiedia pe patulu de parada, in jurulu caruia ardu patru acilii de céra in nisce candelabre gigantice. Rugatorii ur-méza rugéle, ér guard'a elvetiana ²⁾ veghiaza pana candu cadavrulu este dusu in capel'a sixtinica. Aci rugatorii lu-mbraca in ornatulu pontificalu rosiu, lu-imbraca cu opin-ile, i punu manusi, inelulu si palliulu ca la mari serbari. Atátu pórta mare cátu si cea mica de la biseric'a Santului Petru sunt imbracate cu stoffe violete lucrate in firu de aur. In mijloculu capelei del coro, pe unu catafalcu, in jurulu caruia este guard'a nobila cu spadele intórse, se espune ca-davrulu, si in tóte partile ardu multime de facilii. In anteaia a espunerei in capela si dupa invitatiile presidentului san-tului colegiu, vinu toti cardinalii, se imbraca in altaru in carele ornatu si se ducu directu in capela Sixtina, urmati de patriarhii, arhiepiscopii, asistentii tronului, episcopii, prelatii orientali, auditorii, avocatii consistoriali, administra-torii palatului, generalii si procuratorii generali ai ordinu bru religiose, cum si de alte persóne clerice si laice, cele in urma cu permisie. La intrarea in coru, fie-care ingenun-chie inaintea altarului, in drépta si in stang'a inaintea car-sinaliloru, intre cari se afla si viitoriulu Papa, de si inca necunoscutu. In antaia di celebréza decanulu santului cole-giu; in urmatórele cincí dile cardinalii episcopali, si in cele din urma trei dile cardinalii preotesci, in care timpu se im-parte poporului mari cuantitati de céra alba. In cea din urma di (noa dile sta espusu cadavrulu) catafalculu este elaturatu, si in loculu lui se vede unu mare monumentu stra-icindu intre miile de facilii, si ornatu cu embleme, picturi, descriptii si alte asemenea cari amintescu faptele din pasto-irea mortului. Dupa servitiulu divin celebratu de mai multi cardinali, cadavrulu se asiedia in cosciugulu, in care majorulu domus pune trei pungi de catifea, fie-care cu cate unu medalion de argintu si unulu de bronzu cu figur'a Papei am si unu pergamentu, in care sunt scrise evenimentele memorabile ale guvernarei sale. Dupa acést'a ducu cosciu-ulu in mormentulu de marmura, care se sigiléza in par-a despre scar'a ce duce la organulu bisericeii. Piu IX-lea inlocui in acelu mormentu pe fostulu papa Grigorie XVI, si va stá acolo pana candu cadavrulu unui altu papa va inlocui se-lu inlocuiasca, ér cadavrulu lui se va depune atunci in mormentulu definitivu care este in bolt'a de josu. (Res-ultulu).

¹⁾ Inelulu pescarului (annulus piscatoris) se numesce asia inca a secululu alu 13-lea sigilulu obicinuitu alu Papei, care lu-pune pe avete in céra rosie si pe bule in plumbu. Denumirea de pescaru o e, fiind-cá apostolulu Petru, desemnatu ca inteulu papa alu bise-rii romano-catolice, a fostu pescaru inainte d'a urmá pe Cristosu. Acestu sigilu se rupe dupa mórtea fie-caruia papa, noulu alesu prii-iesce unu altu asemene inelu ca daru de le orasinulu Roma.

²⁾ O guarda personala a Papei compusa de elvetieni catolici in serviciulu lui.

Depuneri de capitale pentru fructificare.

Se primescu la institutulu subsemnatu: 4—4.

a) pe langa anuniaraa radicarei in sensulu statuteloru 6% interese;

b) sub conditiune de a se anunúia institutului radi-carea depunerii la 3 luni inainte cu 6½ % interese;

c) sub conditiune de a se anunúia institutului radi-carea depunerii la 6 luni inainte cu 7% interese.

Interesele incepu cu diu'a, care urméza dupa diu'a depu-nerii, si incéta cu diu'a premergatoria dilei, in care se ra-dica depunerea cu acelu adausu inse, cá numai dupa acele capitale se dau interese, cari stau depuse la institutu celu pu-cinu 15 dile.

La dorinti'a deponentelui se potu stabili in diu'a depu-nerii capitalului si conditiuni speciale de esolvire, cari se insemna apoi in libelu si in cartea depuneriloru institutului. In atare casu restituirea depunerii urméza dupa aceste mo-dalitati speciali.

Depunerile tramise prin posta pe langa comunicarea adresei deponentelui se rezolva totu de-a-un'a in diu'a primirei.

Asémene se potu efectui prin posta anuniari si radi-cári de capitale.

Sibiu, 29 novembre 1877.

„Albin'a“,
institutu de creditu si d'eco-nomie in Sibiu.

Concursu.

1—3.

Concursu pentru statiunea invetiatorésca romana de confesiunea gr. or. din comun'a *Gaiulu micu* comitatulu Te-mesianu cerculu Versetului cu terminu pana in 7 *ianuariu*, anulu 1878 stilulu vechiu, candu va fi si alegerea; salariulu anualu impreunatu cu acésta statiune este in bani gata 166 fl. v. a. si 20 meti de grâu, 20 meti cucurudiu 4 jugere de pamentu, cortelu liberu cu gradina.

Doritorii de a ocupá acésta statiune se avisédia a-si tramite recursurile instruate conformu st. organicu celu, multu pana la terminulu mai susu amintitu, avendu a le adresá subscrisului.

Gaiulu micu, in 10/12 1877.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu *Zaharia Latsco*, presiedinte.

2—3.

In urmare decisului consistorialu din 17 Noemvre a. c. Nr. 725. scol. se deschide concursu pe statiunea inve-tiatorésca din *Parti'a*, indiestrata cu emolumintele anuali de 350 fl., 4 jugere de pamentu aratoriu, cortelu liberu cu gradina de legumi, pana in 7 *ianuariu* 1878. candu se va tiené si alegerea, pana candu aspirantii potu substerné re-cursurile loru provediute cu testimoniu preparandialu si tes-timoniu de cualificatiune cu calculu bunu, inspectorului dis-trictualu Mel. Dreghiciu in Timisiór'a. Spre documentarea desteritati loru in cantare si tipicu sunt avisati recurrentii a se presentá in vreo duminéca séu serbatóre naintea co-mitetului parochialu.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine, *Mel. Dreghiciu*, insp. de scóle.

2—3.

Conformu decisului Vener. Consistoriu de sub Nr. 2587/1877. B. prin care s'a aprobatu infintiarea unei capela-nie in *Pecica romana* (comitat. Aradului) se escrie concursu; emolumente suntu: folosirea beneficielor unei parochii fara pamentu estravilanu.

Doritorii de a castigá acésta capelania au de a pro-duce: testimoniu despre absolvirea aloru 8 classe Gymnas. clericale, — testimoniu de cualificatiune si de moralitate, precum si estrasulu de botediu cumca e nascutu din parinti

romani, pe langa acea in vreo Dumineca au serbatoare a se presentă in biserica mentionata, pentru a-si arată desteritatea in cantare, tipicu si cuventare.

Recursulu cu aceste documinte instruitu si adressatu catra comitetulu parochialu din *Pecica* se-lu transpuna la oficiulu protopresviteralu gr. or. din Aradu pana in $\frac{1}{13}$ Ianuariu 1878, — éra alegerea se va tienea in $\frac{7}{19}$ Ianuariu 1878. —

Aradu in 28 Novembre 1877.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu *Ieanu Ratiu*, protopopu.

2—3.

Fiinducă la concursulu pe statiunea invetiatorésca din *Valcaniu* pana la 21 Noemvre a. c. candu a fostu determinata diu'a de alegere nu s'a presentatu nici unu recurinte, in urmarea ameliorarei salariulu docentalu, pe acea statiune se deschide de nou concursu cu urmatoarele emoluminte:

- 1) In bani gata 200 fl. v. a.
- 2) Dela 500 case locuite câte 5 litre de grâu prin antisti'a comunala incassande.
- 3) Optu orgii de paie din care este a se incaldi si scol'a.
- 4) 2 jugere pamentu aratoriu estravilanu in canepiste.
- 5) Cuartiru liberu si gradina de legumi.

Terminulu alegerei se pune pe *8 Ianuariu 1878*, pana candu doritorii de a recurge la acést'a statiune invetiatorésca au se-si instruedie recursurile conformu statutulu organicu adressande comitetulu parochialu din *Valcaniu* si trimitiende inspectorulu scolariu *Vincentiu Sierbanu* in *Banat-Komlós* (*Torontál*) si se se presentedi in persona in veri o domineca séu serbatóre, — daca va fi posibilu, spre a-si arată desteritatea in cantari si tipicu.

Valcaniu 27 Noemvre 1877.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine, *V. Sierbanu*, protop.

3—3.

Concursu se escrie pentru ocuparea postulu de capelanu pre langa nepotintiosulu parochu din *Rusova-Veche*, *Vichentie Balea*, Protopresbiteratulu Biserica-Alba, dieces'a *Caransebesiului*, conformu parintescii ordinatiuni consistoriale cu dto 10-lea Noemvrie nr. 830. bis.

Emolumentele suntu urmatórele: a) a treia parte din sesia parochiala, pamentu bunu aratoriu; b) a treia parte din intra — si estravilanu; c) a treia parte din biru si stol'a indatinata dela 85 de case.

Doritorii de a ocupá acestu postu de capelanu au a-si tramite recursule instruate in intielesulu statut. org. bis. adressate comitetulu parochialu catra Protop. *Iosifu Popoviu* in *Jamu*, avendu recurrentii a se presentá nainte de alegere in vre-o Dumineca séu serbatóre in s. biserica spre a-si aretá desteritatea in cantari si tipicu. Alegerea va fi in *18. Decemvrie 1877*.

Rusova-Veche, 21. Noemvrie 1877.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine *Iosifu Popoviciu*, protopopu.

3—3.

La antaia escriere de concursu pe statiunea invetiatorésca dela scol'a gr. or. din *Zimbru* cu filialele *Brusturesci* si *Dulcele*, ne compariendu nici unu recurrentu, — cu acést'a se escrie de nou concursu pe numit'a statiune invetiatorésca, cu terminulu de alegere pe *18 Decemvrie a. c. st. v.*

Salariulu anualu 157 fl. 50 cr., 5 cubule grâu, 5 bule cucuruзу, 12 orgii de lemne din care este a se incaldi si scol'a, cuartiru cu gradina de semenatu.

Recurentii au se produca testimoniu despre absolvirea preparandiei — de cualificatiune si atestatu de moralitate.

Recursele adressate comitetulu parochialu se vor trimite la oficiulu parochialu in *Zimbru* — per *Gurahonec* *Zimbru*, 28 Noemvrie 1877.

Comitetulu parochialu

In contielegere cu mine, *Nicolau Beldea*, inspectoru scolariu

Concursu se escrie pentru deplinirea statiunei invetiatoresci la scol'a gr. or. din comun'a *Ravn'a* inspectoratulu *Ienopoliei* (*Borosineu*) cottulu *Aradului*, cu terminulu de alegere pe *18 Decemvrie a. c. st. v.*

Salariulu in bani gat'a 70 fl. v. a. 5 cubule grâu, 5 bule cucuruзу, 8 orgii de lemne din care este a se incaldi si scol'a, 1 jugeru pamentu aratoriu, cuartiru cu gradina de semenatu.

Recurentii au se produca, testimoniu despre absolvirea preparandiei, — de cualificatiune, si atestatu de moralitate.

Recursele adressate comitetulu parochialu, se vor trimite la oficiulu parochialu gr. or. in *Monésa* per *Dsc* *Ravna*, 28 Noemvrie 1877.

Comitetulu parochialu

In contielegere cu mine, *Nicolau Beldea*, inspect. scol.

Se escrie de nou concursu pe statiunea invetiatoresca dela scol'a gr. or. din *Iosasiu* inspectoratulu *Ienopoliei* (*Borosineu*) cottulu *Aradului*, cu terminulu de alegere pe *18 Decemvrie a. c. st. v.*

Salariulu: 150 fl. v. a. 5 cubule de grâu, 5 bule de cucuruзу, — 8 orgii de lemne, din care este a se incaldi si scol'a — cuartiru cu gradina de semenatu.

Dela recurrenti se cere se produca testimoniu despre absolvirea preparandiei — de cualificatiune si atestatu de moralitate.

Recursele adressate comitetulu parochialu, se vor trimite la oficiulu parochialu in *Finisiu* per *Gurahonec* *Iosasiu*, 28 Noemvrie 1877.

Comitetulu parochialu

In contielegere cu mine, *Nicolau Beldea*, inspect. scolariu

Pe postulu invetiatorescu din comun'a *Comiatu* inspectoratulu si inspectoratulu *Lipovei*, se escrie concursu de alegere cu terminu pona la *18 Decemvre* candu va fi si alegerea pe *18 Decemvre*.

Emolumintele suntu: 100 fl. 15 meti grâu, 15 bule cucuruзу, 6 orgii de lemne, 1 jugeru de livada, cuartiru liberu cu gradina de legumi.

Cei ce dorescu a ocupá acestu postu invetiatorescu a-si tramite recursule instruate in intielesulu statut. org. bis. adressate comitetulu parochialu, la subscrisulu in *Lipovei* inainte de alegere au se se presinte in vre o dumineca biserica spre a-si aretá desteritatea in cantari si tipicu.

Comiatu 27. Noemvre 1877.

Comitetulu parochialu

In contielegere cu mine, *Cristoforu Giuchiciu*, inspectoru scolariu

Redactoriu respundietoriu: *Vincentiu Mangra*

Cu tipariulu lui *Stefanu Gyulai* in *Aradu*.